

Sygn. akt II AKzw 997/23

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Robert Pelewicz (del.)

Protokolant: Luiza Borończyk-Saczka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Agnieszki Stanek

po rozpoznaniu w sprawie

P. U. (U.), s. C.

skazanego z art. 209 § 1a k.k. i inne

zażalenia wniesionego przez Dyrektora Zakładu Karnego w T.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 2 sierpnia 2023 r., sygn. akt III Kow 958/23

w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku o zezwolenie na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

postanawia:

- 1/ utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;
- 2/ kosztami postępowania odwoławczego obciążyć skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Dyrektor Zakładu Karnego w T. oraz skazany P. U. wystąpili z wnioskami o udzielenie skazanemu zezwolenia na odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego:

- kary 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Myślenicach z dnia 24 maja 2022 r., sygn. akt II K 90/22, za przestępstwo z art. 278 § 5 k.k. i inne;

- zastępczej kary 100 dni pozbawienia wolności, wymierzonej w miejsce kary ograniczenia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Myślenicach z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt II K 101/20, za przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. i inne.

W uzasadnieniu wniosku Dyrektora Zakładu Karnego w T. wskazano stabilną postawę skazanego w trakcie odbywania kary, poddanie się oddziaływaniom terapeutycznym i właściwą postawę w trakcie zatrudnienia, co pozwala uznać, że skazany sprostą wymogom odbywania kary w SDE.

Postanowieniem z 2 sierpnia 2023 r., sygn. akt III Kow 958/23, Sąd Okręgowy w Tarnowie nie uwzględnił wniosku, wskazując, że chociaż skazany „spełnia przesłanki formalne do odbywania kary pozbawienia wolności w systemie

dozoru elektronicznego, bowiem orzeczona kara nie przekracza roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, skazany nie jest recydywistą karnym w rozumieniu art. 64 § 2 k.k., ma stałe miejsce zamieszkania, zgodę pełnoletniego domownika na odbywanie tam kary w SDE” (k.32), to jednak brak jest okoliczności świadczących, że cele kary odbywanej ewentualnie w systemie dozoru elektronicznego zostaną spełnione. Przede wszystkim skazany jest osobą uzależnioną od alkoholu, jest pięciokrotnie karany za przestępstwo niealimentacji i pomimo kolejnych nakładanych na niego sankcji prawno Karnych, nadal naruszał porządek prawny.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył Dyrektor Zakładu Karnego w T.. Wniósł on o zmianę orzeczenia i udzielenie zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. W uzasadnieniu środka odwoławczego wskazano, że w postępowaniu skazanego P. U. można zauważyć wolę zmiany swojego życia o czym świadczą podjęte w trakcie izolacji prace nad swoim uzależnieniem i realizację oddziaływań na zasadzie Krótkiej Interwencji psychologicznej. Kolejną istotną okolicznością jest zdaniem skarżącego deklaracja skazanego odnośnie podjęcia zatrudnienia. Wskazano, że od 29 maja 2023 r. skazany pracuje w systemie bez konwojenta. Zdaniem skarżącego, skazany w warunkach wolnościowych mógłby podjąć pracę, aby na bieżąco regulować zobowiązania alimentacyjne.

Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Niewątpliwie – jak to z jednej strony zasadnie Sąd Okręgowy wskazał w części motywacyjnej zaskarżonego postanowienia - skazany P. U. spełnia warunki formalne do ubiegania się o udzielenie zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. Suma kar, które odbywa nie przekracza jednego roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, nie jest recydywistą karnym w rozumieniu art. 64 § 2 k.k., ma stałe miejsce zamieszkania, zgodę pełnoletniego domownika na odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego, a warunki techniczne do odbywania kary w tym systemie zostały potwierdzone.

Natomiast - jak to z drugiej strony zasadnie Sąd Okręgowy wskazał w części motywacyjnej zaskarżonego postanowienia - skazany nie spełnia przesłanek materialnych do odbywania kary w systemie dozoru elektronicznego. Skarżący przede wszystkim pomija w zażaleniu, iż P. U. jest uzależniony od alkoholu i jeśli jakieś pieniądze zarobi/ uzyska, to zasadniczo przeznaczają je na alkohol, a nie na zaspokojenie potrzeb swojego syna (k.13-14). W związku z tym był wielokrotnie karany za przestępstwo niealimentacji. Skazany od szeregu lat nie łoży na utrzymanie dziecka. Wywiad kuratora sądowego, a przede wszystkim opinia sądowo – psychiatryczna odnośnie skazanego wskazują na jego uzależnienie od alkoholu i z tego powodu był kilkakrotnie poddany detoksykacji. W warunkach zakładu karnego odbył profilaktykę w zakresie alkoholu, w ramach tzw. krótkiej interwencji. Tak więc nie powinno budzić wątpliwości, że problem alkoholowy u skazanego jest bardzo poważny i tak, jak żadna terapia w zakresie uzależnienia, nie jest gwarantem wyjścia z nałogu, to tym bardziej nie można przy kilku spotkaniach psychologicznych, budować na nim pozytywnych elementów rozstrzygnięcia sądowego na przyszłość wobec skazanego. Zasadnie konstatuje więc Sąd Okręgowy, że przy tym stopniu uzależnienia, jaki występuje u skazanego, brak jest jakichkolwiek okoliczności, które powodowałyby uzasadnione przypuszczenie, że cele kary odbywanej przez skazanego w systemie dozoru elektronicznego zostaną spełnione, w rozumieniu art. 67 k.k.w.

Opisane bowiem okoliczności wskazują, że P. U. nie wykazuje krytycznej postawy względem popełnionych przez siebie przestępstw oraz przedstawia lekceważący stosunek do prawa. Przemawia za tym fakt ponownego skazania za przestępstwo niealimentacji, które w swej istocie polega na niestosowaniu się do orzeczonego przez sąd obowiązku łożenia na rzecz swojego małoletniego syna. A przecież podstawowym celem wykonywania kary pozbawienia wolności jest dążenie do zmiany dotychczasowej postawy skazanego na pożądaną, a więc cel resocjalizacyjny, wychowawczy, którego skutkiem jest zmiana zachowania w wymiarze zewnętrznym, a w założeniu idealnym także przemiana osobowości. W mniejszym zakresie chodzić będzie o sytuacje umacniania i rozwijania prawidłowych postaw u skazanych, których dotychczasowe postępowanie było społecznie akceptowalne, a popełnienie przestępstwa miało charakter incydentalny i nieumyślny. To dążenie do pobudzenia woli osoby pozbawionej wolności w kierunku zmiany

(względnie utrwalania) jej stosunku do wyznawanych wartości oraz norm społecznych, stanowi tylko etap pośredni do dalszego wyobrażonego celu, jakim jest poprawne zachowanie w środowisku otwartym. Jest to cel readaptacyjny, którego rezultatem jest powrót skazanych do społeczeństwa i przestrzeganie obowiązujących w nim reguł różnie zresztą motywowane, stąd rozróżnia się już historycznie poprawę jurydyczną i poprawę moralną (zob. T. Przesławski, M. Rokosz (w:) Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, red. W. Sych, LEX/el. 2023, teza 2 do art. 67).

W konsekwencji słusznie zakłada Sąd Okręgowy, iż skazany swoim zachowaniem nie daje żadnych podstaw do przyjęcia, iż odbycie kar pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego byłoby wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów tychże kar, w rozumieniu art. 67 k.k.w. Skoro w zasadzie nie uniemożliwiłoby mu to ponownego złamania orzeczonego wobec niego obowiązku alimentacyjnego, a zatem nie zdołałoby uchronić społeczeństwa przed powrotem skazanego do przestępstwa. Brak poszanowania dla norm prawnych prezentowany przez skazanego uprawniał Sąd Okręgowy do twierdzenia, iż stopień jego demoralizacji nie uzasadnia udzielenia mu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, gdyż wskazane okoliczności nie pozwalają uwierzyć w deklarowane przez skazanego przewartościowanie postawy i uznania zasadności stanowiska zażalenia, iż P. U. z pewnością respektuje porządek prawny, a ponadto daje gwarancję należytego wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

Co więcej, udzielenie zezwolenia na odbycie przez skazanego kary w systemie dozoru elektronicznego w żaden sposób nie wpłynęłoby na potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, gdyż skazany mógłby być postrzegany jako osoba, która w rzeczywistości nie poniosła należytej odpowiedzialności za swoje sprzeczne z prawem zachowanie, a tym samym dopuścić do powstania w świadomości społeczeństwa obrazu systemu represji karnej jawiącego się jako nieskuteczny. Przeciwno przychyleniu się wnioskowi skazanego przemawia także fakt, iż w stosunku do niego została zarządzona zastępcza kara pozbawienia wolności, orzeczona w miejsce kary ograniczenia wolności, wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Myślenicach z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt II K 101/20, za przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. i inne. Skazany tym samym zaprezentował swoim zachowaniem brak subordynacji i samodyscypliny, które jawią się jako niezbędne do wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

W tych okolicznościach cele zapobiegawcze i wychowawcze wymierzonych skazanemu kar pozbawienia wolności oraz cele w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa spełnione zostaną tylko wówczas, gdy skazany wykona kary w jednostce penitencjarnej. Odbywanie ich w warunkach domowych nie stanowiłoby żadnej realnej dolegliwości dla skazanego. Ponadto rozstrzygnięcie takie byłoby w tym przypadku niesprawiedliwe, albowiem stanowiłoby irracjonalny sygnał, że sprawca przestępstwa, nie ponosi realnej odpowiedzialności karnej, ponieważ nie odczuwa żadnej realnej dolegliwości wymierzonej mu kary. Oznacza to, że w realiach rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy zasadnie ustalił, iż nie został spełniony podstawowy warunek materialny do udzielenia skazanemu zgody na odbywanie kar pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, przewidziany w treści art. 43la § 1 pkt 2 i § 6 k.k.w.

W powyższym kontekście należy oczekiwać od skazanego przede wszystkim pełnego regulowania alimentów, a w tym zakresie nie podnosi żadnych argumentów za uznaniem, że tak się będzie działo, zresztą podobnie jak i skarżący Dyrektor Zakładu Karnego. Warto także zasygnalizować, że tak zwana promesa zatrudnienia, która przedstawiana jest w różnych sprawach postępowania wykonawczego przez skazanych, nie jest gwarantem zatrudnienia, acz w pewnym zakresie chociaż uprawdopodobnia, że skazany opuszczając zakład karny, może liczyć na przede wszystkim szybkie zatrudnienie. Tymczasem skazany nie przedstawił żadnego dokumentu w tym zakresie i nie wiadomo na jakich zasadach skazany miałby pracować, co faktycznie miałby robić. A nie można przecież zapominać, że przy przestępstwie niealimentacji jednym z obowiązków osoby skazanej niewątpliwie byłaby kwestia pracy w trakcie odbywania kary w systemie dozoru elektronicznego i wreszcie pełnego – co należy podkreślić za Sądem Okręgowym - regulowania zobowiązań alimentacyjnych przez skazanego.

Zgodnie z treścią art. 636 § 1 in fine k.p.k., stosowanym odpowiednio w postępowaniu wykonawczym poprzez odesłanie z art. 1 § 2 k.k.w., w sprawie wniosku o zezwolenie na odbywanie przez skazanego kary pozbawienia

wolności w systemie dozoru elektronicznego, w razie nieuwzględnienia zażalenia (środka odwoławczego) koszty postępowania odwoławczego ponosi na zasadach ogólnych ten, kto wniósł środek odwoławczy, a ponieważ zażalenie zostało wniesione wyłącznie przez Dyrektora Zakładu Karnego w T., to kosztami postępowania odwoławczego należało obciążyć Skarb Państwa.

Z tych wszystkich względów i na mocy art. 437 § 1 k.p.k. i art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.p.k., postanowiono jak na w sentencji.